

STRØBY BY
Marinarkæologisk sondering for udløbsledning

MAJ 2750

Mikkel H. Thomsen

VIKINGESKIBS
MUSEET

STRØBY BY
Marinarkæologisk sondering for udløbsledning

MAJ 2750

KUAS 2014-7.26.01-0011

Mikkel H. Thomsen

Marts 2014

Forsidefoto: Mikkel H. Thomsen. © Vikingskibsmuseet.

VIR
MAJ 2750
STRØBY BY
401379-37
KUAS 2014-7.26.01-0011

Marinarkæologisk sondering for udløbsledning

Indholdsfortegnelse

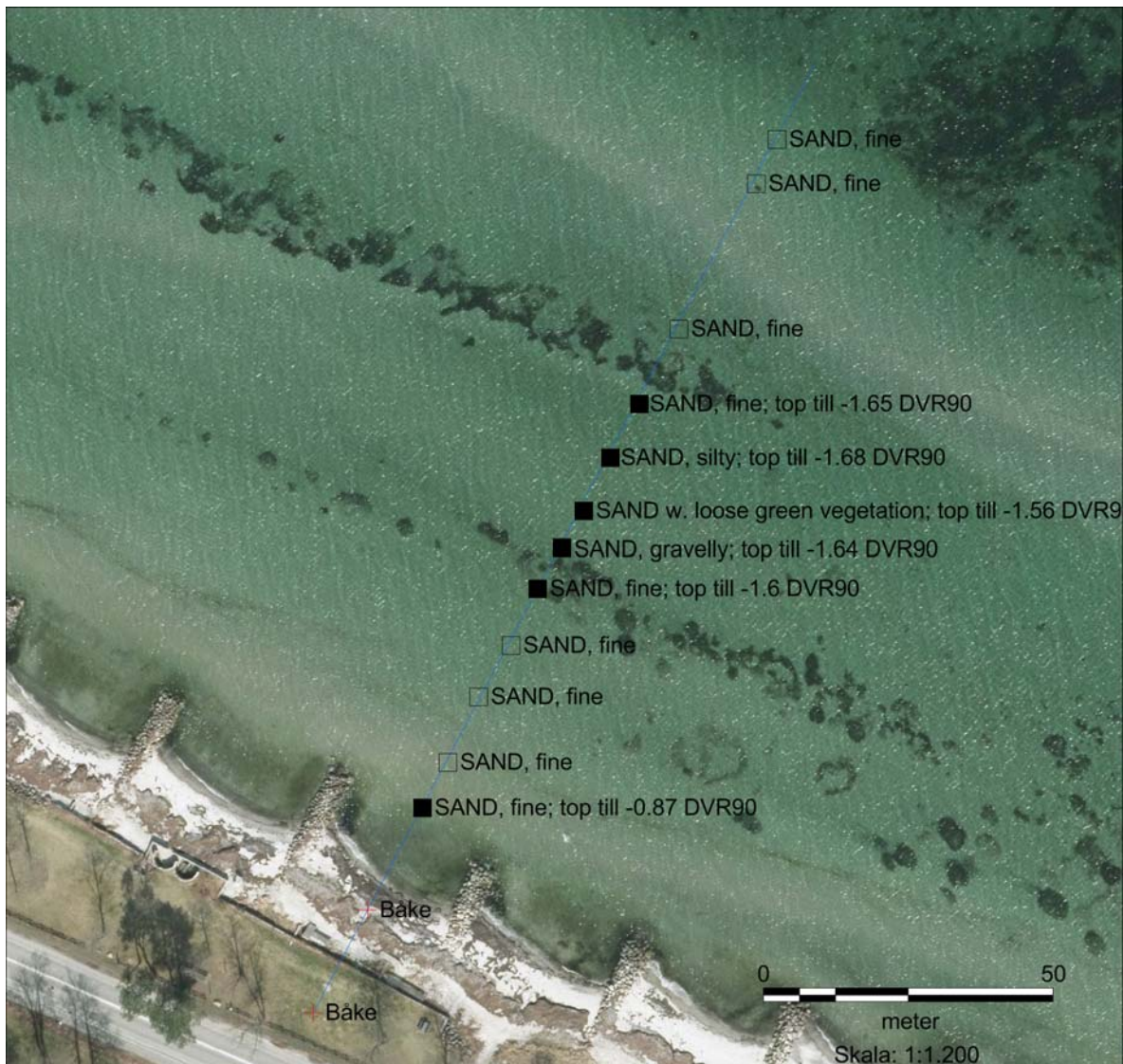
Abstract	1
Undersøgelsens data.....	3
Topografi, terræn og undergrund	3
Målesystem	3
Undersøgelsesmetode.....	4
Undersøgelsens resultater	4

Abstract

Vikingskibsmuseet har for Stevns Spildevand A/S foretaget en marinarkæologisk sondering forud for etableringen af en udløbsledning i Køge Bugt. Der blev ikke fundet topografiske indikatorer for submarine bopladser eller lignende, hvorfor forundersøgelsen indstilles. Arealet er frigivet til anlægsarbejdet af Kulturstyrelsen.

Undersøgelsens forhistorie

Stevns Spildevand skal anlægge en udløbsledning for regnvand fra Strøby By ud i Køge Bugt.

Figur 1: Oversigtskort. Grafik: Mikkel H. Thomsen. Data: Vikingskibsmuseet/Stevns Spildevand. Kortgrundlag © Geodatastyrelsen.

Fundbilledet i området, både til lands omkring Tryggevælde Å og ud på bunden af Køge Bugt, tyder på et område rigt på fund fra Mesolitikum (ældre stenalder), og antyder, at der stedvis er gode bevaringsforhold for organisk materiale. Zoomer man ind på det nære anlægsområde, er der fra en lokalitet ganske nærved indleveret en ornamenteret hjortetaksøkse fra sen Kongemosealder/tidlig Ertebøllealder, fundet 1973-1983 på lavt vand og erklæret danefæ ved indlevering i 1993. På denne baggrund har Kulturstyrelsen stillet vilkår om en marinarkæologisk forundersøgelse. Da der ikke forelå geofysiske opmålinger af lagene under havbunden, besluttede Vikingskibsmuseet i samråd med bygherres rådgiver og Kulturstyrelsen at opdele forundersøgelsen i en indledende sondering og, om nødvendigt, egentlig prøvegravning.

Undersøgelsens data

Bygherre: Stevns Spildevand A/S v./ Jan Smedegaard
Rådgiver: MOE A/S v./Sanne Lund

Daglig leder: Mikkel H. Thomsen
Øvrige medarbejdere: Frederik D. Hyttel

Sonderingen er udført d. 13. marts 2014.

Topografi, terræn og undergrund

Lokaliteten udgøres af et tracé vinkelret på kysten i Køge Bugt ud for Solgårdsparken. Udløbsværket etableres ca. 159 meter fra nuværende kystlinje.

Kystprofilet ses på ortofotos at være præget af nogenlunde regelmæssig revledannelse, der ikke afslører eventuelle anomalier i det underliggende postglaciale landskab.

Ved sonderingen blev det klart, at havbunden består af helt rent fint sand i næsten hele rørledningens længde. Trods det sparsomme grundlag tolkedes resultatet af boringerne således, at moræneoverfladen skræner fuldstændigt jævnt udad i Køge Bugt.

Målesystem

Der blev udsat en for- og en bagbåke på land i rørledningstracéet; bagbåken i en eksisterende geoteknisk boring. Ved at sigte herpå, kunne boringerne lægges i traceet uanset den benyttede GPS' begrænsede nøjagtighed (Garmin geko 301, EGNOS). For en karakteristik af kystprofilet var nøjagtigheden dog fuldt tilstrækkelig. Åbenlyst unøjagtige GPS-positioner er projiceret ind på tracéet (se Figur 1); de målte koordinater fremgår af Tabel 1. Daglig vandstand er korrigeret efter målestation Køge Havn (DMI).

WP_id	Seabed_description	UTM33_E	UTM33_N	Seabed_DRV90	Top_clay_DVR90	Penetr_DVR90
43	SAND, fine	324966	6145102	-0,77	-0,87	-1,07
44	SAND, fine	324972	6145109	-0,68		-1,25
45	SAND, fine	324985	6145125	-0,89		-1,53
46	SAND, fine	324984	6145126	-1,02		-1,59
47	SAND, fine	324997	6145134	-1,22	-1,60	-1,73
48	SAND w. loose green veg.	324999	6145150	-1,32	-1,56	-1,72
49	SAND, gravelly	324987	6145147	-1,47	-1,64	-1,84
50	SAND, fine	324996	6145156	-1,41	-1,65	-1,85
51	SAND, silty	324996	6145155	-1,51	-1,68	-1,85
52	SAND, fine	325021	6145178	-1,06		-1,71
53	SAND, fine	325037	6145201	-1,21		-1,68
54	SAND, fine	325040	6145209	-1,45		-1,85

Tabel 1: Borepositioner.

Undersøgelsesmetode

Med skebor blev der på positioner jævnt fordelt i tracéet forsøgt udtaget boreprøver.

Undervejs i arbejdet blev der rekognosceret på havbunden og sporadisk langs med stranden. Tracéet er rekognosceret i hele dets længde.

Undersøgelses resultater

I revlerne kunne der ikke bores gennem det kompakte lag af rent fint hvidt sand, som stort set dækkede hele undersøgelsesområdet.

I borerne WP43 samt WP47:51 kunne der bores til morænegrund (blåler). Resultaterne ses i Tabel 1. Vurderingen er, at moræneoverfladen er jævnt skrånende udad uden særlige topografiske afvigelser.

Den sporadiske rekognoscering viste alene rent fint sand uden mindste tegn på eksempelvis nærliggende fortidsminder under erosion.

Sammenfattende vurderes det derfor, at sandsynligheden for at påtræffe fortidsminder beskyttet af Museumsloven under det projekterede anlægsarbejde er så ringe, at yderligere forundersøgelser er meningsløse, og Kulturstyrelsen har derfor frigivet tracéet til anlægsarbejdet.

Det skal bemærkes, at ovenstående ikke fritager bygherre fra at iagttage Museumslovens § 29h stk.1, ifølge hvilken fund af spor af fortidsminder eller vrag gjort under anlægsarbejde straks skal anmeldes til Kulturarvsstyrelsen og arbejdet standes.